Olli-Pekka Rantala
Osastopäällikkö, Konserniohjausosasto
Liikenne- ja viestintäministeriö
25.9.2024

VNS 3/2024 vp Valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt asiantuntijalausuntoa koskien valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittista (UTP) selontekoa. Liikenne- ja viestintäministeriö (LVM) lausuu asiasta seuraavaa:

UTP-selonteko tuo esiin uuden aikakauden alun, jossa keskeisimpänä päämääränä on turvata Suomen itsenäisyys ja alueellinen koskemattomuus, estää Suomen joutuminen sotilaalliseen konfliktiin ja taata suomalaisten turvallisuus ja hyvinvointi. Perustana on arvopohjainen realismi. LVM tukee selonteon lähtökohtia ja tavoitteita.

Selonteon esiintuoma yhteiskunnan kokonaisturvallisuus ja sen vahvistaminen ovat keskeisiä. On välttämätöntä, että turvallisuutta tarkastellaan laajasta näkökulmasta, jossa merkittävää on myös talouden kilpailukyky, sosiaalinen ja ekologinen kestävyys, teknologinen suorituskyky sekä strategisten riippuvuuksien tunnistaminen ja hallinta.

Huomiota edellyttävät moninaiset uhat, strateginen kilpailu sekä teknologian ja taloussuhteiden entistä vahvempi kytkeytyminen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan sekä laajasti eri politiikkalohkoihin. Murrosteknologioiden kuten kvantti, tekoäly ja 6G merkitys kasvaa jatkuvasti. On olennaisen tärkeää, että selonteko nostaa esiin kyberturvallisuuteen panostamisen merkityksen kotimaassa ja kansainvälisesti.

Selonteon huomiot EU:sta Suomen tärkeimpänä arvo- ja turvallisuusyhteisönä ja Suomen keskeisestä roolista osana Naton yhteistä pelotetta ja puolustusta paaluttavat Suomen asemaa ja tuovat esiin nykyistä monisyistä murrosvaihetta. On tärkeää, että vaikutamme osana EU:ta sekä kahdenvälisissä ja monenvälisissä yhteyksissä tavoitteidemme puolesta. Samalla on tärkeää, että tiivistämme yhteistyötä Pohjoismaiden, Yhdysvaltojen sekä muiden liittolaisten ja kumppaneiden kanssa. Yhteistyö yksityisen sektorin kanssa on välttämätöntä tavoitteisiin pääsemiseksi.

Ministeriön liikenteen ja viestinnän sektoreiden tavoitteet ja toiminta, ml. LVM:n hallinnonalan konsernistrategia, ovat yhdenmukaisia selonteon tavoitteiden kanssa. Suomen kansainvälinen saavutettavuus ja yhteydet sekä digitaalisesti että fyysisen infrastruktuurin kautta maitse, meritse ja ilmateitse ovat avainkysymyksiä suomalaisen yhteiskunnan kasvulle, hyvinvoinnille ja turvallisuudelle nyt ja tulevaisuudessa. LVM panostaa monin tavoin Suomen yhteiseen varautumiseen ja resilienssin vahvistamiseen, mikä näkyy ml. EU-vaikuttamisessa, Nato-yhteyksissä ja Pohjoismaiden välisessä tiiviissä yhteydenpidossa.

LVM pitää tärkeänä, että poikkihallinnollinen yhteistyö valtioneuvostossa vahvistuu entisestään ja Suomi pelaa vahvasti yhtenä joukkueena. Valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko on erinomainen työkalu edistää näitä yhteisiä tavoitteita.